

I

(Információ)

TANÁCS

HÁGAI PROGRAM: A SZABADSÁG, A BIZTONSÁG ÉS A JOG ÉRVÉNYESÜLÉSÉNEK ERŐSÍTÉSE AZ EURÓPAI UNIÓBAN

(2005/C 53/01)

I. BEVEZETÉS

Az Unió által tömörített államok népeinek egyik központi aggodalmára adott válaszként az Európai Tanács megerősíti, hogy elsődleges fontosságot tulajdonít a szabadságon, a biztonságon és a jogok érvényesülésén alapuló térség kialakításának.

Az elmúlt évek során az Európai Unió fokozott szerepet vállalt a rendőrségi, vám- és igazságügyi együttműködés biztosításában, valamint a menekültügyel, a bevándorlással és a külső határok ellenőrzésével kapcsolatos összehangolt politika kialakításában. Ez a fejlődés folytatódni fog azáltal, hogy a Rómában 2004. október 29-én aláírt, az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés szilárdabb alapokra helyezi a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló közös térséget. Ez a Szerződés, valamint a korábbi Maastrichti, Amszterdami és Nizzai Szerződések fokozatosan létrehoztak egy közös jogi keretrendszert a bel- és igazságügy terén, és egy-egybe rendezték ezt a politikai területet az Unió többi politikájával.

Az 1999. évi tamperei Európai Tanács óta az Unió bel- és igazságügyi politikája egy általános program keretében fejlődött. Még ha nem is valósult meg az eredeti célok mindegyike, sikerült átfogó és összehangolt haladást elérni. Az Európai Tanács üdvözli az első ötéves időszakban elért eredményeket: sikerült lefektetni a közös menekültügyi és bevándorlási politika alapjait, előkészíteni a határellenőrzés harmonizációját és továbbfejleszteni a rendőrségi együttműködést, továbbá jelentős haladást sikerült elérni a bírósági ítéletek és határozatok kölcsönös elismerésének elvén alapuló igazságügyi együttműködés alapmunkálataiban.

Az Európai Unió és tagállamai biztonságának védelme sürgetővé vált, különösen a 2001. szeptember 11-i egyesült államokbeli és a 2004. március 11-i madridi terrortámadások fényében. Európa polgárai joggal várják el az Európai Uniótól, hogy – az alapvető szabadságok és jogok tiszteletben tartásának biztosítása mellett – hatékonyabb, egységes szemlélet alapján közelítse meg az olyan határon átnyúló problémákat, valamint

azok megelőzését, mint az illegális migráció, az emberkereskedelem és az embercsempészet, a terrorizmus és a szervezett bűnözés. Különösen a biztonság terén a belső és külső dimenziók összehangoltsága és koherenciája egyre fontosabbá válik, és továbbra is szigorúan szem előtt tartandó.

Öt évvel az Európai Tanács tamperei ülése után időszerű egy új menetrend kidolgozása annak érdekében, hogy az Unió felhasználhassa az eddigi eredményeket, és hatékonyan kezelhesse az előtte álló újabb kihívásokat. E célból fogadta el az Európai Tanács a hágai program nevet viselő többéves programot. A program tükrözi az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződésben megfogalmazott célkitűzéseket, és hozzájárul az Uniónak a szerződés hatálybalépésére való felkészítéséhez. A program figyelembe veszi a Bizottság értékelését⁽¹⁾, melyet az Európai Tanács 2004. júniusában hivatalosan üdvözölt, valamint az Európai Parlament 2004. október 14-én elfogadott ajánlását⁽²⁾, különösen az EKSz. 67. cikk (2) bekezdésében előírt minősített többségi szavazásra és az együtdöntésre való áttérés tekintetében.

A hágai program célja az Unió és tagállamai közös képességeinek javítása az alapvető jogok, a minimális eljárásjogi biztosítékok és a jogérvényesítési lehetőség biztosítása terén, védelem biztosítása a rászoruló személyek számára a menekültekről szóló genfi egyezményrel és más nemzetközi szerződésekkel összhangban, a migrációs hullámok szabályozása és az Unió külső határainak ellenőrzése terén, valamint a határokon átnyúló szervezett bűnözés elleni küzdelem és a terrorizmus fenyegetésének kiküszöbölése, az Europolban és az Eurojustban rejlő lehetőségek kiaknázása, a bírósági határozatok és tanúsítványok mind a polgári, mind a büntetőjogban történő kölcsönös elismerésének továbbvitele, továbbá a határon átnyúló vonatkozásokkal bíró polgári és családi ügyek peres eljárásaiban felmerülő jogi és bírósági akadályok megszüntetése érdekében. Polgáraink érdekében ezt a célkitűzést a Közös Menekültügyi Rendszer fejlesztésével, a bíróságokhoz való hozzáférés, valamint a rendőrség és az igazságügy gyakorlati együttműködésének javításával, a jogszabályok egymáshoz való közelítésével és a közös politikák fejlesztésével kell megvalósítani.

(1) COM(2004) 401 végleges.

(2) P6 TA-PROV (2004) 0022 A6-0010/2004.

A közeljövőben kulcsfontosságú tényező lesz a terrorizmus megelőzése és visszaszorítása. Az e téren kialakítandó közös szemléletnek azon az elven kell alapulnia, hogy a nemzetbiztonság megőrzésekor a tagállamnak teljes mértékben figyelembe kell vennie az Unió egészének a biztonságát is. Továbbá felkéri az Európai Tanácsot, hogy 2004 decemberében hagyja jóvá az új, 2005–2012-es európai drogstratégiát, amellyel ez a program ki fog egészülni.

Az Európai Tanács megítélése szerint a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülése térségének erősítését célzó közös terv létfontosságú szerepet játszik a közösségek biztonságának, a kölcsönös bizalomnak és a jogállamiság érvényesülésének biztosításában az Unió egész területén. Ennélfogva az Unió egészén belül a szabadságot, a jog érvényesülését, a külső határok ellenőrzését, a belső biztonságot és a terrorizmus megelőzését egymástól elválaszthatatlannak kell tekinteni. A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség optimális szintű védelméhez mind uniós, mind nemzeti szinten multidiszciplináris, összehangolt fellépésre van szükség az illetékes büntetőhatóságok, különösen a rendőrség, a vámügyi hatóságok és a határőrség között.

E program fényében az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy 2005-ben nyújtson be a Tanács számára egy olyan cselekvési tervet, amely a program céljait és prioritásait konkrét intézkedések formájában fogalmazza meg. A terv tartalmazza valamennyi intézkedés elfogadásának és végrehajtásának ütemezését is. Az Európai Tanács felkéri a Tanácsot, hogy gondoskodjon a különböző intézkedések tekintetében meghatározott ütemezés betartásáról. Továbbá felkéri a Bizottságot, hogy a hágai program végrehajtásáról éves jelentést nyújtson be a Tanács részére („eredménytábla”).

II. ÁLTALÁNOS IRÁNYMUTATÁS

1. Általános elvek

Az alábbiakban meghatározott program célja, hogy megfeleljen a polgárok által felvetett kihívásoknak és elvárásoknak. A program pragmatikus megközelítésen alapul, és a tamperei programból eredő, folyamatban lévő munkára, a jelenlegi cselekvési tervekre és az intézkedések első generációjának értékelésére épül. Egyúttal a szubszidiaritás, az arányosság, a szolidaritás, valamint a tagállamok különböző jogrendszerei és hagyományai tiszteletének általános elvein is alapul.

Az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés (a továbbiakban: az alkotmányos szerződés) iránymutatással szolgált a célkitűzések szintjének meghatározásakor, a Tanács intézkedéseivel azonban mindaddig a meglévő Szerződések szolgáltatnak jogalapot, amíg az alkotmányos szerződés hatályba nem lép. Ennek megfelelően sor került a különböző politikai területek megvizsgálására annak meghatározása érdekében, hogy elkezdődhet-e az előkészítő munka és a tanulmányok készítése, azért, hogy az alkotmányos szerződésben meghatározott intézkedéseket azonnal vgre lehessen hajtani, amint a szerződés hatályba lép.

Az Emberi Jogok Európai Egyezményében, valamint az alkotmányos szerződés II. részében rögzített alapjogi chartában, beleértve a magyarázó megjegyzéseket, valamint a menekültekről szóló genfi egyezményben biztosított alapvető jogokat maradéktalanul tiszteletben kell tartani. Ugyanakkor a többéves program célja az állampolgárok javát szolgáló valódi és jelentős fejlődés elérése a kölcsönös bizalom erősítése és a közös politikák előmozdítása terén.

2. Az alapvető jogok védelme

A chartának az alkotmányos szerződésbe való beillesztése, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményhez való csatlakozás által az Unió – intézményeivel együtt – jogi kötelezettséget vállal arra, hogy tevékenységének minden területén nem csak tiszteletben tartja az alapvető jogokat, hanem aktívan elő is segíti azok tiszteletben tartását.

Ebben az összefüggésben, az Európai Tanács – emlékeztetve a rasszizmus, az antiszemitizmus és az idegengyűlölet valamennyi formájának ellenzése mellett, 2003 decemberében kifejezett szilárd elkötelezettségére – üdvözlöli a Bizottságnak a Rasszizmus és Idegengyűlölet Európai Megfigyelőközpontja megbízásának egy emberi jogi ügynökségre történő kiterjesztéséről szóló közleményét.

3. Végrehajtás és értékelés

A Bizottság tamperei programról készített értékelése⁽¹⁾ egyértelműen rámutatott, hogy a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségben valamennyi intézkedéstípus esetében megfelelő és jól ütemezett végrehajtásra és értékelésre van szükség.

Létfontosságú, hogy az Európai Tanács 2005-ben olyan gyakorlati módszereket dolgozzon ki, amelyek valamennyi politikai területen biztosítják a jól ütemezett végrehajtást: a nemzeti hatóságok forrásainak bevonásával járó intézkedésekhez megfelelő terveket kell biztosítani, amelyek lehetővé teszik a hatékonyabb végrehajtást, továbbá a végrehajtás időtartamának szorosabb kapcsolatban kell állnia az adott intézkedés összetettségi fokával. A végrehajtás során a Bizottság által a Tanács részére készített rendszeres értékelő jelentések ösztönzőleg hatnának a tagállami intézkedésekre.

Az Európai Tanács véleménye szerint a valamennyi intézkedés végrehajtását, illetve hatásait kísérő értékelés kulcsfontosságú az uniós intézkedések hatékonysága szempontjából. A 2005. július 1-jétől készítendő értékeléseknek szisztematikusnak, objektívnek, pártatlannak és hatékonyak kell lenniük, ugyanakkor nem róhatnak túlzott közigazgatási terhet a nemzeti hatóságokra és a Bizottságra. Az adott intézkedés működésének megfigyelésére, és a végrehajtása és/vagy alkalmazása során felmerülő problémák orvoslását célzó javaslatlételre kell irányulniuk. A Bizottság éves értékelő jelentést készít az elfogadott intézkedésekről, melyet a Tanácshoz nyújt be, és amelyről az Európai Parlamentet és a nemzeti parlamentet tájékoztatja.

⁽¹⁾ COM(2004) 401 végleges.

Az Európai Tanács felkéri az Európai Bizottságot, hogy készítsen az Európai Parlamentnek és a nemzeti parlamenteknek az Eurojust tevékenységének értékelésében és az Európai tevékenységének alapos vizsgálatában játszott szerepével kapcsolatos javaslatokat, és azokat az alkotmányos szerződés hatályba lépését követően terjessze be.

4. Felülvizsgálat

Mivel a program időtartama magában foglalja az alkotmányos szerződés hatálybalépésének időpontját, végrehajtásának felülvizsgálata hasznosnak tekinthető. Ezért az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy az alkotmányos szerződés hatálybalépésekor (2006. november 1.) tegyen jelentést az elért eredményekről, és fogalmazzon meg javaslatot a program szükségesség kiegészítéseiről, tekintettel a hatálybalépés következtében megváltozó jogalapra.

III. KONKRÉT IRÁNYMUTATÁSOK

1. A SZABADSÁG ERŐSÍTÉSE

1.1. Uniós polgárság

Az EU valamennyi polgárának a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való joga az uniós polgárság központi joga. Az uniós polgárság gyakorlati jelentőségét az e területre vonatkozó közösségi jogot kodifikáló, azt tisztázó és egyszerűsítő 2004/38/EK⁽¹⁾ irányelv teljes körű végrehajtása meg fogja erősíteni. Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy amennyiben szükséges, 2008-ban nyújtson be jelentést a Tanács és az Európai Parlament részére, olyan intézkedésekre vonatkozó javaslatok kíséretében, amelyek az uniós polgárok számára hasonló feltételek között teszik lehetővé az Európai Unió belüli mozgást, mint amilyeneket a különböző tagállamok állampolgárai élveznek a saját országukban való helyváltoztatás vagy tartózkodási hely változtatás során a közösségi jog alapelveivel összhangban.

Az Európai Tanács arra ösztönzi az Unió intézményeit, hogy hatáskörük keretein belül tartsanak fenn nyílt, átlátható és rendszeres párbeszédet az érdekképviseleti szervezetekkel és a civil társadalommal, valamint mozdítsák elő és könnyítsék meg a polgárok részvételét a közéletben. Az Európai Tanács különösen a Tanácsot és a Bizottságot kéri fel, hogy fordítsanak megkülönböztetett figyelmet az antiszemitizmus, a rasszizmus és az idegengyűlölet elleni küzdelemre.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EKG rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EKG, a 68/360/EKG, a 72/194/EKG, a 73/148/EKG, a 75/34/EKG, a 75/35/EKG, a 90/364/EKG, a 90/365/EKG és a 93/96/EKG irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 158., 2004.4.30., 77. o).

1.2. Menekültügyi, migrációs és határpolitika

A nemzetközi migráció folytatódni fog. Ezért átfogó megközelítésre van szükség, amely magában foglalja a migráció valamennyi szakaszát, és figyelembe veszi a migráció kiváltó okait, a belépési és befogadási politikákat, valamint a beilleszkedési és visszatérési politikákat.

E megközelítés biztosítása érdekében az Európai Tanács felhívja a Tanácsot, a tagállamokat és a Bizottságot a migrációs és menekültügyi politikáért felelős szervek és az egyéb, e területekhez kapcsolódó politikákért felelős szervek közötti összehangolt, erőteljes és hatékony munkakapcsolatok ösztönzésére.

Az európai menekültügyi és migrációs politika folyamatban lévő fejlődését a migrációs jelenségek minden vonatkozását felölelő közös elemzésre kell alapozni. A valamennyi releváns migrációs fejleményre kiterjedő naprakész információk és adatok gyűjtésének, szolgáltatásának, cseréjének és hatékony felhasználásának megerősítése kulcsfontosságú bír.

A menekültügyre, a migrációra és a határokra vonatkozó közös politika kidolgozásának második szakasza 2004. május 1-jén kezdődött el. E folyamatnak a szolidaritáson és az igazságos hatáskörmegosztáson, ideértve a pénzügyi vonatkozásokat is, valamint a tagállamok közötti szorosabb gyakorlati együttműködésen kell alapulnia: technikai segítségnyújtáson, képzésen és információcserén, valamint a rendelkezések megfelelő és időben történő végrehajtásának és alkalmazásának ellenőrzésén csakúgy, mint a jogszabályok harmonizációján.

Az Európai Tanács, figyelembe véve a Bizottság értékelését és az Európai Parlamentnek az ajánlásában⁽²⁾ kifejtett erőteljes álláspontját, felkéri a Tanácsot, hogy közvetlenül az Európai Tanáccsal történő hivatalos konzultációt követően és legkésőbb 2005. április 1-jei határidővel az EKSz. 67. cikkének (2) bekezdése értelmében hozzon határozatot az EKSz. 251. cikkében meghatározott eljárásnak a IV. cím valamennyi rendelkezésére – a jogszerű migráció kivételével – történő alkalmazása érdekében, a szabadság erősítése érdekében, a Nizzai Szerződésre is figyelemmel.

1.3. Közös Európai Menekültügyi Rendszer

A Közös Európai Menekültügyi Rendszer második szakaszának célja a közös menekültügyi eljárás, valamint a menedéj jogot nyert, illetve kiegészítő védelemben részesült személyek számára biztosított egységes jogállás létrehozása. A rendszer második szakasza a menekültekről szóló genfi egyezmény és az egyéb vonatkozó szerződések teljes és mindenre kiterjedő alkalmazásán alapul, és az első szakasz során elfogadott jogi eszközök részletes és teljes körű értékelésére épül.

⁽²⁾ P6 TA-PROV (2004) 0022 A6-0010/2004.

Az Európai Tanács felhívja a tagállamokat az első szakasz kése-
delem nélküli, teljes körű végrehajtására. Ezzel kapcsolatban a
Tanácsnak a lehető legrövidebb időn belül egyhangúlag el kell
fogadnia a menekültügyi eljárásokról szóló irányelvet az EKSz.
67. cikkének (5) bekezdésével összhangban. Az Európai Tanács
felkéri a Bizottságot az első szakasz jogi eszközei értékelésének
2007-ben történő lezárására, és a második szakasz eszközeinek
és intézkedéseinek a Tanácshoz és az Európai Parlamenthez
2010 vége előtti elfogadás céljából történő benyújtására. E
folyamat keretében az Európai Tanács felkéri a Bizottságot egy
tanulmány benyújtására a menedékjog iránti kérelmek Unión
belüli egységes elbírálásának megfelelőségéről, lehetőségeiről, és
nehézségeiről, valamint jogi és gyakorlati vonatkozásairól. Egy,
az Egyesült Nemzetek menekültügyi főbiztosával (UNHCR)
szoros együttműködésben készített önálló tanulmánynak
továbbá meg kell vizsgálnia a menedékjog iránti kérelmeknek
az EU területén kívüli egységes elbírálásával járó előnyöket,
annak megfelelőségét és kivitelezhetőségét, a Közös Európai
Menekültügyi Rendszert kiegészítve és a vonatkozó nemzetközi
szabványoknak megfelelően.

Az Európai Tanács felkéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy a
gyakorlati és konstruktív együttműködés megkönnyítése érde-
kében 2005-ben hozzák létre a megfelelő, a tagállamok
nemzeti menekültügyi szolgálatait is magukba foglaló struktú-
rákat. Így a tagállamok segítséget kapnak többek között a
nemzetközi védelem iránti kérelmek értékelésére vonatkozó
egységes eljárás kialakításában, és a származási országokra
vonatkozó információk közös összeállításában, értékelésében és
alkalmazásában, valamint a menekültügyi rendszerükre és befo-
gadási képességeikre – többek között földrajzi elhelyezkedé-
sükből adódóan – nehezedő fokozott nyomás kezelésében. A
közös menekültügyi eljárás létrehozását követően egy értékelés
alapján ezeket a struktúrákat a tagállamok közötti, Közös
Európai Menekültügyi Rendszerrel kapcsolatos együttműködés
minden formáját szolgáló európai támogatási hivatallá kell
átalakítani.

Az Európai Tanács üdvözlöi az új Európai Menekültügyi Alap
2005–2010 közötti időszakra történő létrehozását, és hangsú-
lyozza, hogy a közös menekültügyi eljárás létrehozásának köze-
ledtével sürgős szükség van arra, hogy a tagállamok megfelelő
menekültügyi rendszert és befogadó létesítményeket tartsanak
fenn. Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy különítsen
el a már meglévő közösségi alapokból a tagállamoknak a mene-
dékjog iránti kérelmek elbírálásában és a harmadik országok
különböző kategóriákba tartozó állampolgárainak befogadá-
sában való támogatására. Az Európai Tanács továbbá felkéri a
Tanácsot e kategóriáknak a 2005-ben benyújtandó bizottsági
javaslat alapján történő kijelölésére.

1.4. A legális migráció és az illegális foglalkoztatás elleni küzdelem

A legális migráció fontos szerepet fog játszani az európai tudás-
alapú gazdaság megerősítésében és a gazdasági fejlődés elősegí-
tésében, ezáltal hozzájárulva a lisszaboni stratégia végrehajtá-
sához. A harmadik országokkal fenntartott partnerségi kapcsol-
atokban szintén szerepet játszhat.

Az Európai Tanács hangsúlyozza, hogy a befogadandó migráns
munkavállalók számának meghatározása a tagállamok hatás-
köre. Az Európai Tanács figyelemmel a munkaerő-migrációról
szóló zöld könyvről folytatott tárgyalások eredményére, a tagál-
lamok legmegfelelőbb gyakorlatára és azok jelentőségére a
lisszaboni stratégia végrehajtásában, felkéri a Bizottságot, hogy
2005 vége előtt nyújtson be tervet a legális migrációra vonat-
kozó politikáról, beleértve az olyan befogadási eljárásokat,
amelyek képesek gyorsan alkalmazkodni a munkaerőpiacon
jelen lévő migráns munkaerő iránti keresletben megfigyelhető
ingadozásokhoz.

Mivel az informális gazdaság, illetve az illegális foglalkoztatás
az illegális bevándorlókat az adott országba vonzó tényezőként
hathat, és kizsákmányoláshoz vezethet, az Európai Tanács
felkéri a tagállamokat, hogy valósítsák meg az európai foglal-
koztatási stratégiában az informális gazdaság visszaszorítására
vonatkozóan meghatározott célkitűzéseket.

1.5. Harmadik országok állampolgárainak beilleszkedése

Társadalmaink stabilitásának és kohéziójának előnyére válik a
jogszerűen tartózkodó, harmadik országbeli állampolgárok és
leszármazottaik sikeres beilleszkedése. E célkitűzés elérésének
érdekében elengedhetetlen a hatékony politikák kialakítása és
egyes csoportok elszigetelődésének megelőzése. Ezért rendkívül
fontos az érdekelték helyi, regionális, nemzeti és uniós szinten
történő bevonására építő, átfogó megközelítés alkalmazása.

Az Európai Tanács, amellett, hogy elismeri az EU-ban
jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokkal
való méltányos bánásmód terén tett előrelépéseket, olyan
egyenlő esélyek megteremtésére szólít fel, amelyek lehetővé
teszik ezen állampolgároknak a társadalomban való teljes körű
részvételét. A beilleszkedés akadályait meg kell szüntetni.

Az Európai Tanács hangsúlyozza a nemzeti beilleszkedési poli-
tikák és az e területre vonatkozó uniós kezdeményezések foko-
zottabb összehangolásának szükségességét. E tekintetben létre
kell hozni a beilleszkedésre vonatkozó egységes európai keret-
rendszer alapjául szolgáló közös alapelveket.

Az említett, a beilleszkedéshez kapcsolódó valamennyi politikai
területet összekapcsoló elveknek tartalmaznia kell legalább az
alábbi szempontokat:

A beilleszkedés:

- folyamatos, kétirányú folyamat, amely mind a jogszerűen
tartózkodó, harmadik országbeli állampolgárok, mind a
fogadó ország bevonásával zajlik;
- magában foglalja a megkülönböztetés-mentesség politikáját,
de azon túlra is kiterjed;
- magában foglalja az Európai Unió alapvető értékei és az
alapvető emberi jogok tiszteletét;
- bizonyos alapvető készségeket követel a társadalomban való
részvétel érdekében;

- a kölcsönös megértés javítása érdekében támaszkodik a társadalom valamennyi tagja között közös fórumokon és tevékenységekben megvalósuló gyakori kölcsönhatásra és interkulturális párbeszédre;
- kiterjed számos politikai területre, köztük a foglalkoztatásra és az oktatásra is.

Az EU-ban a jövőbeli kezdeményezések alapjait olyan keretrendszer alkotja majd, amely e közös alapelvekre épül, valamint világos célokra és értékelési eszközökre támaszkodik. Az Európai Tanács felhívja a tagállamokat, a Tanácsot és a Bizottságot, hogy ösztönözzék a beilleszkedésre vonatkozó tapasztalatok és információk strukturális cseréjét, amelyhez támogatást nyújt egy, az Interneten kialakított, széles körben hozzáférhető honlap.

1.6. A menekültügy és a migráció külső dimenziója

1.6.1. Kapcsolatok harmadik országokkal

A menekültügy és a migráció természetükből adódóan nemzetközi szintű ügyek. Az EU politikájának célja, hogy – teljes partnerségi kapcsolat keretében és szükség esetén a meglévő közösségi pénzalapok felhasználásával – segítséget nyújtson a harmadik országoknak azon erőfeszítéseikben, amelyek a migrációkezelés és a menekültvédelem képességének javítását, az illegális bevándorlás megakadályozását és az ellene való küzdelmet, a migráció jogszerű módjairól való tájékoztatást, a menekülthelyzetnek a tartós megoldásokhoz való jobb hozzáférés biztosítása általi megoldását, a határellenőrzési képesség javítását, az okmányok biztonságának megerősítését és a kitaloncolás problémájának kezelését célozzák.

Az Európai Tanács elismeri, hogy a nem megfelelően kezelt migrációs hullámok humanitárius katasztrófákhoz vezethetnek. Az Európai Tanács mélyszéles aggodalmát fejezi ki azon emberi tragédiákkal kapcsolatban, amelyek az EU-ba való illegális belépési kísérletek eredményeként a földközi-tengeri térségben történnek. Az Európai Tanács valamennyi államot felkéri a további tragédiák megakadályozása érdekében történő együttműködés erősítésére.

Az Európai Tanács felhívja a Tanácsot és a Bizottságot a migráció kérdésének az EU harmadik országokkal fenntartott jelenlegi és jövőbeli kapcsolataiba való teljes körű integrálását célzó folyamat folytatására. Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy a migráció kérdésének az országos és regionális stratégiai dokumentumokba való integrálását valamennyi érintett harmadik állam esetében fejezze be 2005 tavaszáig.

Az Európai Tanács elismeri annak szükségességét, hogy az EU a harmadik országokkal kialakított partnerség keretében a megosztott felelősség szellemében járuljon hozzá egy hozzáférhetőbb, méltányosabb és hatékonyabb nemzetközi védelmi rendszerhez, és hogy a lehető legkorábbi szakaszban hozzáférhetővé tegye a védelmet és a tartós megoldásokat. Az Európai

Tanács arra ösztönzi a származási és tranzit régiókba tartozó országokat, hogy erősítsék meg menekültvédelmi kapacitásukat. Ebben a tekintetben az Európai Tanács felhívja a harmadik országokat, hogy csatlakozzanak a menekültekről szóló genfi egyezményhez, és tartsák be annak rendelkezéseit.

1.6.2. Partnerség a származási országokkal és régiókkal

Az Európai Tanács üdvözlözi a tartós megoldásokhoz való hozzáférés javításáról szóló bizottsági közleményt⁽¹⁾, és felkéri a Bizottságot, hogy dolgozzon ki EU regionális védelmi programokat az érintett harmadik országokkal partnerségben, illetve konzultálva és szorosan együttműködve az ENSZ menekültügyi főbiztosával (UNHCR). Ezek a programok a 2005 vége előtt elindítandó kísérleti védelmi programok során szerzett tapasztalatra fognak épülni. Számos fontos eszközt foglalnak majd magukban, amelyek elsősorban a kapacitás-kiépítésre összpontosítanak, illetve tartalmaznak egy közös hazatelepülési programot azon tagállamok számára, amelyek részt kívánnak venni egy ilyen programban.

A migrációt, a fejlesztési együttműködést és a humanitárius segítségnyújtást összekapcsoló politikáknak koherensnek kell lenniük, és azokat a származási országokkal és régiókkal fenntartott partnerség és párbeszéd keretében kell kidolgozni. Az Európai Tanács üdvözlözi az eddig elért előrelépést, és felkéri a Tanácsot arra, hogy dolgozza ki ezen politikákat, különös hangsúllyal a kiváltó okokra, az adott országból történő elköltözést indokló tényezőkre és a szegénység enyhítésére, továbbá felhívja a Bizottságot, hogy 2005 tavaszáig nyújtson be konkrét és gondosan kidolgozott javaslatokat.

1.6.3. Partnerség a tranzitországokkal és -régiókkal

A tranzitországokra vonatkozóan az Európai Tanács hangsúlyozza a fokozott együttműködés és kapacitás-kiépítés szükségességét, az EU-nak mind a déli, mind a keleti határainál, annak érdekében, hogy ezek az országok jobban kezelhessék a migrációt, és megfelelő védelmet tudjanak nyújtani a menekülteknek. A nemzeti menekültügyi rendszerek kapacitás-kiépítésének, a határellenőrzésnek, valamint a migrációs kérdésekben való szélesebb körű együttműködésnek a támogatása biztosított lesz mindazon országok számára, amelyek valós elkötelezettséget mutatnak a menekültekről szóló genfi egyezményben foglalt kötelezettségeik teljesítésére.

Az európai szomszédsági és partnerségi eszköz létrehozásáról szóló rendeletre irányuló javaslat⁽²⁾ stratégiai keretet biztosít a menekültüggyel és a migrációval kapcsolatos, a szomszédos országokkal, többek között a földközi-tengeri térség országaival való együttműködés és párbeszéd elmélyítésének, valamint az új intézkedések kezdeményezésének. Ezzel kapcsolatban az Európai Tanács 2005 vége előtt jelentést vár az elért előrelépésről és eredményekről.

⁽¹⁾ COM(2004) 410 végleges.

⁽²⁾ COM (2004) 628 végleges.

1.6.4. Kitoloncolási és visszafogadási politika

Azoknak a menekülteknek, akiknek nincs vagy már nincs joguk jogszerűen az EU-ban tartózkodni, önkéntes alapon, vagy szükség esetén kötelezően vissza kell térniük. Az Európai Tanács olyan hatékony kitoloncolási és hazatelepítési politika létrehozására szólít fel, amely közös előírásokon alapszik, annak érdekében, hogy az érintett személyek emberséges módon, és emberi jogaik és méltóságuk teljes mértékű tiszteletben tartása mellett térhessenek vissza.

Az Európai Tanács lényegesnek tartja, hogy a Tanács 2005 elején megkezdje a vitát a kitoloncolási eljárásokra vonatkozó minimumszabályokról, beleértve a hatékony nemzeti kiutasítási erőfeszítéseket támogató minimumszabályokat is. A javaslatnak figyelembe kell vennie a közrend és közbiztonság védelmére vonatkozó különleges megfontolásokat is. A kitoloncolási politika és a Közösség harmadik országokkal fennálló külkapcsolatainak valamennyi egyéb vonatkozása között koherens megközelítésre van szükség, csakúgy, mint ahogyan az útlevéllal vagy más személyazonosító okmánnal nem rendelkező harmadik országbeli állampolgárok problémája is külön hangsúlyt érdemel.

Az Európai Tanács az alábbiakra szólít fel:

- szorosabb együttműködés és kölcsönös technikai segítségnyújtás;
- egy európai visszatérési alap előkészítő szakaszának megkezdése;
- közös, integrált, ország-és régióspecifikus kitoloncolási programok;
- az Európai Visszatérési Alap felállítása 2007-ig, az előkészítő szakasz értékelését is figyelembe véve;
- a közösségi visszafogadási megállapodások időben történő megkötése;
- a közös visszafogadási politikáért felelős különleges képviselő Bizottság általi haladéktalan kinevezése.

1.7. Migrációs hullámok kezelése

1.7.1. Határellenőrzés és küzdelem az illegális bevándorlás ellen

Az Európai Tanács hangsúlyozza a belső határellenőrzések mihamarabbi megszüntetésének, a külső határok integrált irányítási rendszere további fokozatos létrehozásának, valamint az Unió külső határai ellenőrzése és őrzete megerősítésének fontosságát. Ebben a tekintetben kiemelendő a tagállamok közötti szolidaritás és a felelősség méltányos megosztásának – ideértve a pénzügyi vonatkozásokat is – szükségessége.

Az Európai Tanács felhívja a Tanácsot, a Bizottságot és a tagállamokat – feltéve, hogy a schengeni vívmányok alkalmazásának valamennyi követelménye teljesült, és a Schengeni Információs Rendszer (SIS II) 2007-ben történő működésbe lépése után – a lehető leghamarabb hozzanak meg minden szükséges intézkedést a belső határellenőrzés megszüntetésének lehetővé tétele érdekében. E célkitűzés elérése érdekében a nem SIS II vonatko-

zású közösségi vívmányok végrehajtásának értékelése 2006 első felében megkezdődhet.

Az Európai Tanács üdvözlöi a Külső Határoknál az Operatív Együttműködés Irányításáért Felelős Európai Ügynökség 2005. május 1-jei létrehozását. Felkéri a Bizottságot, hogy 2007 vége előtt nyújtson be értékelést a Tanácsnak az Ügynökségről. Az értékelésnek tartalmaznia kell az Ügynökség feladatainak felülvizsgálatát, valamint annak értékelését, hogy az Ügynökségnek kell-e a határellenőrzés más vonatkozásaival is foglalkoznia, beleértve a vámszervekkel és egyéb illetékes hatóságokkal való, a termékekkel kapcsolatos biztonsági ügyekre vonatkozó megerősített együttműködést is.

A külső határok ellenőrzése és őrzete a nemzeti határellenőrzési hatóságok hatáskörébe tartozik. Ugyanakkor azon tagállamok támogatása érdekében, amelyekben a hosszú vagy nehézséget okozó külső határszakaszok ellenőrzése és őrzete különleges követelményeket támaszt, valamint olyan esetekben, amikor ezeken a határokon a tagállamok kivételes migrációs nyomásból adódó, különleges és előre nem látható körülményekkel szembesülnek, az Európai Tanács:

- felkéri a Tanácsot olyan nemzeti szakértőkből álló csoportok létrehozására, amelyek gyors technikai és operatív segítséget tudnak nyújtani az azt igénylő tagállamoknak, az irányítási ügynökség által végzett megfelelő kockázatelemzést követően és annak keretében eljárva, az ilyen csoportok megfelelő hatásköréről és támogatásáról szóló, 2005. során benyújtandó bizottsági javaslat alapján;
- felkéri a Tanácsot és a Bizottságot egy közösségi határellenőrzési alap legkésőbb 2006 végéig történő létrehozására;
- felkéri a Bizottságot, hogy – a tagállami szakértők teljes körű bevonásának biztosítása érdekében – a belső határok ellenőrzésének megszüntetését követően azonnal nyújtson be javaslatot a fennálló schengeni értékelési mechanizmus felülvizsgálati mechanizmussal történő kiegészítésére vonatkozóan, beleértve az előre be nem jelentett ellenőrzéseket is.

Az Ügynökség feladatai fent előirányzott felülvizsgálatának, és különösen a nemzeti szakértőkből álló csoportok működésére vonatkozó értékelésnek ki kell térnie az európai határellenőrzési rendszer létrehozásának megvalósíthatóságára is.

Az Európai Tanács felkéri a tagállamokat, hogy javítsák a migrációs útvonalakra, a csempész- és a kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az e területen működő bűnözői hálózatokra vonatkozó közös elemzéseket, többek között a határirányítási ügynökség keretében, illetve szoros együttműködésben az Euro-pollal és az Eurojusttal. Az Európai Tanács továbbá felszólítja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy biztosítsák az érintett harmadik országokban a bevándorlási összekötő hálózatok szilárd alapokon történő létrehozását. Ezzel kapcsolatban az Európai Tanács üdvözlöi a tagállamoknak az önkéntes alapon, a nemzeti és nemzetközi joggal összhangban történő tengeri együttműködésre, különösen a mentési műveletekre irányuló kezdeményezését, esetlegesen a harmadik országokkal történő jövőbeni együttműködést is beleértve.

Az Európai Tanács felkéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy 2005-ben dolgozzon ki egy tervet az emberkereskedelem megakadályozására és az ellene való küzdelemre vonatkozó közös szabályok, legjobb gyakorlatok és mechanizmusok kidolgozására tekintettel.

1.7.2. Biometria és információs rendszerek

A migrációs hullámok kezelését – beleértve az illegális bevándorlás elleni küzdelmet – erősíteni kell egy olyan, biztonsági intézkedésekből álló folyamat létrehozásával, amely hatékonyan kapcsolja össze a vízumigénylési eljárásokat és a külső határátkelőhelyeknél a be- és kilépési eljárásokat. Az ilyen intézkedések fontosak a bűncselekmények, különösen a terrorizmus megelőzése és ellenőrzése tekintetében is. Ennek elérése érdekében egységes uniós szemléletre és összehangolt megoldásokra van szükség a biometrikus azonosítókra és adatokra vonatkozóan.

Az Európai Tanács felkéri a Tanácsot, hogy vizsgálja meg az EU információs rendszereinek az illegális bevándorlás kezelésében és a határellenőrzés javításában elért hatékonyságának és kölcsönös átjárhatóságának, valamint ezen rendszerek irányításának maximalizálási lehetőségeit, a Schengeni Információs Rendszer (SIS II), a Vízuminformációs Rendszer (VIS) és az EURODAC közötti kölcsönös átjárhatóságról szóló, 2005 során közzéteendő bizottsági közlemény alapján, figyelembe véve a bűnüldözési célok és az egyének alapvető jogainak védelme közötti helyes egyensúly megtalálásának szükségességét.

Az Európai Tanács felkéri a Tanácsot, a Bizottságot és a tagállamokat, hogy folytassák azon törekvéseiket, amelyek a biometrikus azonosítók úti okmányokba, vízumokba, tartózkodási engedélyekbe, uniós polgárok útlevelébe és információs rendszerekbe történő haladéktalan beillesztését célozzák, és készüljenek fel a nemzeti személyazonosító igazolványok minimumszabályainak kidolgozására, az ICAO-szabványokat is figyelembe véve.

1.7.3. Vízumpolitika

Az Európai Tanács hangsúlyozza a közös vízumpolitikának egy többretegű rendszer részeként való továbbfejlesztése szükségességét, amelynek célja a legális utazás megkönnyítése és az illegális bevándorlás kezelése a nemzeti jogszabályok, valamint a helyi konzuli képviseletek eljárási gyakorlatának további harmonizálásán keresztül. Hosszú távon közös vízumirodákat kell létrehozni, figyelembe véve az európai külügyi szolgálat létrehozásáról szóló tanácskozásokat is. Az Európai Tanács üdvözli a tagállamok egyéni kezdeményezéseit, amelyek önkéntes alapon együttműködnek a vízumkiadáshoz szükséges személyi állomány és eszközök egységesítése érdekében.

Az Európai Tanács:

- felkéri a Bizottságot, hogy első lépésként tegyen javaslatot a szükséges módosításokra a vízumpolitikák további megerősítése érdekében, és 2005-ben nyújtson be javaslatot a többek között a Vízuminformációs Rendszer (VIS) fejlesztéséhez kapcsolódó lehetséges szinergiákra összpontosító közös igénylési központok létrehozására vonatkozóan, valamint vizsgálja felül a Közös Konzuli Utasítást, és legkésőbb 2006 elejéig terjessze elő a megfelelő javaslatot.
- hangsúlyozza a VIS gyors végrehajtásának fontosságát, kezdve többek között az alfanumerikus adatok és fényképek 2006 végéig, és a biometria legkésőbb 2007 végéig történő beillesztésével;
- felkéri a Bizottságot, hogy haladéktalanul nyújtsa be a VIS végrehajtásával kapcsolatban elfogadott ütemezés tiszteletben tartásához szükséges javaslatot;
- felhívja a Bizottságot, hogy folytassa erőfeszítéseit annak érdekében, hogy valamennyi tagállam polgárai a lehető legrövidebb időn belül rövid távú tartózkodásra jogosító vízum nélkül utazhassanak valamennyi olyan harmadik országba, amelynek állampolgárai vízum nélkül utazhatnak az EU-ba;
- felkéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy egy közös megközelítés kialakítása céljából vizsgálják meg, vajon az EK visszafogadási politikája keretében szerencsés lenne-e eseti alapon megkönnyíteni a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumok harmadik országok állampolgárai számára való kiállítását, – amennyiben lehetséges és kölcsönösségi alapon – a migrációval kapcsolatos kérdéseket is magában foglaló valós külkapcsolati partnerség részeként.

2. A BIZTONSÁG MEGERŐSÍTÉSE

2.1. *Az információcsere javítása*

Az Európai Tanácsnak meggyőződése, hogy a szabadságnak, a biztonságnak és a jog érvényesülésének megerősítése újító szemléletet követel a bűnüldözési információk határokon átnyúló cseréje tekintetében. A pusztán tény, hogy az információ határokon lép át, nem lehet többé kérdés.

2008. január 1-jei hatállyal az ilyen információk cseréjét a hozzáférhetőség elve tekintetében a lentebb meghatározott feltételeknek kell irányítaniuk, ami azt jelenti, hogy az Unió egész területén, amennyiben egy bűnüldözési tisztviselőnek az egyik tagállamban feladatainak végrehajtásához információra van szüksége, megkaphatja azt egy másik tagállamból, és a másik tagállam azon bűnüldözési ügynöksége, amelynek a szóban forgó információ birtokában van, a kérvényezett célra rendelkezésre fogja azt bocsátani, figyelembe véve az adott államban zajló vizsgálatok követelményeit.

A folyamatban levő munka ⁽¹⁾ sérelme nélkül az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy legkésőbb 2005 végéig nyújtsa be a hozzáférhetőség elvének végrehajtására vonatkozó javaslatait, amelyekben az alábbi kulcsfontosságú feltételeket szigorúan be kell tartani:

- az információcserére kizárólag jogszerű feladatok végrehajtása céljából kerülhet sor;
- a kicserélendő adatok sértetlenségét biztosítani kell;
- védelmet kell biztosítani az információforrások számára, és biztosítani kell az adatok titkosságát a csere valamennyi szakaszában és azt követően is;
- biztosítani kell az adatokhoz való hozzáférés egységes szabályainak, valamint az egységes technikai szabályoknak az alkalmazását;
- biztosítani kell az adatvédelem tiszteletben tartásának felügyeletét, és az információcserét megelőző és azt követő megfelelő ellenőrzést;
- az egyéneket meg kell védeni az adatokkal való visszaéléstől, illetve joguk van a helytelen adatok helyesbítését kérni.

Az információcsere egyes módszereinek alkalmazásakor teljes mértékben fel kell használni az új technológiát, és azokat mindig az adott információ típusához kell igazítani, amennyiben szükséges, a nemzeti adatbázisokhoz történő kölcsönös hozzáférés vagy azok kölcsönös átjárhatósága útján, illetve a már létező központi uniós adatbázisokhoz, mint például a SIS-hez való, az Europol számára is elérhető közvetlen (on-line) hozzáférés biztosításával. Az új központi európai adatbázisok kizárólag olyan tanulmányok alapján hozhatók létre, amelyek alapján kimutatható, hogy értéktöbbletet jelentenek.

2.2. Terrorizmus

Az Európai Tanács hangsúlyozza, hogy a terrorizmus hatékony megakadályozása és az ellene való hatékony küzdelem – az alapvető jogok maradéktalan tiszteletben tartása mellett – megkívánja a tagállamoktól, hogy intézkedéseiket ne csupán saját biztonságuk megőrzésére korlátozzák, hanem az Unió egészének biztonságát tartásuk szem előtt.

Mint cél, ez az alábbiakat jelenti:

- a tagállamok hírszerzési és biztonsági szolgálataik hatásköreit nem kizárólag a saját biztonságukat érintő fenyegetések elleni fellépésre használják fel, hanem szükség esetén a többi tagállam belső biztonságának védelmére is;
- az egyik tagállam szolgálatainak rendelkezésére álló, más tagállamok belső biztonságát érintő fenyegetésre vonatkozó információt azonnal e tagállamok illetékes hatóságának tudomására hozzák;

⁽¹⁾ Kerethatározat-tervezet az Európai Unió tagállamai bűnüldözési hatóságai közötti, különösen a súlyos bűncselekményekre, köztük a terroristacselekményekre vonatkozó információk és bűnüldözési operatív információk cseréjének leegyszerűsítéséről, COM(2004) 221 végleges.

- a terrorista fenyegetésekkel kapcsolatosan biztonsági szolgálati felügyelet alatt álló személyek és áruk esetében a tagállamok biztosítják, hogy azok határátlépése miatt nem történik fennakadás a felügyeletükben.

- Rövid távon az Európai Tanács 2004. március 25-i nyilatkozatának valamennyi elemét és az EU terrorizmus elleni küzdelemre vonatkozó cselekvési tervét továbbra is teljes körűen végre kell hajtani, nevezetesen fokozni kell az Europol és az Eurojust felhasználását, továbbá az Európai Tanács felhívja az EU terrorizmusellenes koordinátorát az előrelépés ösztönzésére.

Ebben az összefüggésben az Európai Tanács emlékeztet arra, hogy a Bizottságot felkérte egy, az utasok adatainak a határok és a légi közlekedés biztonságát és egyéb bűnüldözési célokat szolgáló felhasználására vonatkozó, közös uniós megközelítésre irányuló javaslat benyújtására ⁽²⁾.

A biztonsági szolgálatok közötti információcsere magas szintjét fenn kell tartani. Ugyanakkor javítani kell azt, figyelembe véve a hozzáférhetőség fenti 2.1. bekezdésben meghatározott átfogó elvét, illetve a biztonsági szolgálatok munkamódszereire vonatkozó különleges körülményeket, mint például az információforrás védelmének szükségességét és az adatok információcsere után is fenntartott titkosságát.

2005. január 1-jei hatállyal a SitCen a tagállamok hírszerzési és biztonsági szolgálataitól, illetve szükség esetén az Europoltól kapott információk alapján stratégiai elemzést biztosít a Tanácsnak a terrorista fenyegetésről.

Az Európai Tanács hangsúlyozza a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelemre irányuló intézkedések fontosságát. Az Európai Tanács bizakodva várja, hogy elemezhesse a főtitkár/főképviseelő és a Bizottság által a 2004. decemberi ülésén benyújtandó összefüggő, teljes körű megközelítést. E stratégiában javaslatokat kell tenni a már létező eszközök, mint például a gyanús pénzügyi tranzakciók figyelemmel kísérése és a vagyoni eszközök befagyasztása javításának módozataira, és új eszközökre kell javaslatot tenni a készpénzes tranzakciók, és az azokban részt vevő intézmények vonatkozásában.

Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy tegyen a robbanóanyagok tárolása és szállítása biztonságának javítását célzó, valamint az ipari és vegyi prekurzorok nyomomonkövetetőségének biztosítására irányuló javaslatokat.

⁽²⁾ A terrorizmus elleni küzdelemről szóló, 2004. március 25-én elfogadott nyilatkozat, 7906/04, 6. pont.

Az Európai Tanács hangsúlyozza a terrorizmus áldozatainak biztosított megfelelő védelem és segítségnyújtás szükségességét is.

A Tanács 2005 végéig olyan hosszú távú stratégiát dolgoz ki, amely a terrorista tevékenységek radikalizálódásához és emberi utánpótlásához hozzájáruló tényezők kezelését célozza.

Az Európai Unió számára hozzáférhető valamennyi eszközt összehangolt módon kell használni, úgy, hogy a terrorizmus kulcskérdését teljes körűen lehessen kezelni. Ennek érdekében a Tanács keretében ülésező BI miniszterek vezető szerepet játszanak, az Általános Ügyek és Külkapcsolatok Tanácsa feladatainak figyelembe vételével. A Bizottság megfelelő időben felülvizsgálja a közösségi joganyagot, úgy, hogy azt a terrorizmus elleni küzdelem érdekében elfogadandó intézkedésekkel párhuzamosan lehessen elfogadni.

Az Európai Unió tovább mélyíti a szabadság, az igazságosság és a jog érvényesülésén alapuló térség külső dimenziójában a terrorizmus elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseit. Ebben az összefüggésben az Európai Tanács felkéri a Tanácsot, hogy az Europollal és az európai határirányítási ügynökséggel szoros kapcsolatban hozzon létre egy, a terrorizmus elleni küzdelem és annak megelőzése, valamint a határellenőrzés nemzeti szakértőiből álló hálózatot, amely készen áll majd arra, hogy megfeleljen a harmadik országokban hatóságaik képzése és oktatása keretében felmerülő, technikai segítségnyújtás iránti igényeknek.

Az Európai Tanács felhívja a Bizottságot, hogy növelje a terrorizmusellenes kapacitásépítési projektek támogatását a harmadik országokban, és biztosítsa az ezen projektek hatékony végrehajtásához szükséges szakértelmet. A Tanács továbbá felkéri a Bizottságot annak biztosítására, hogy a külső segítségnyújtást szabályozó meglévő eszközök javasolt felülvizsgálatában hozza meg a megfelelő rendelkezéseket a gyors, rugalmas és célzott terrorizmusellenes segítségnyújtás érdekében.

2.3. Rendőrségi együttműködés

A határokon átnyúló szervezett és egyéb súlyos bűncselekmények, valamint a terrorizmus elleni hatékony küzdelem a tagállamok rendőrségei és vámhatóságai közötti és az Europollal való fokozott, gyakorlati jellegű együttműködését és a meglévő eszközök e téren történő jobb használatát kívánja meg.

Az Európai Tanács felhívja a tagállamokat, hogy az alábbi intézkedések által tegyék lehetővé az Europol számára, hogy az Eurojusttal együttműködésben kulcsszerepet játszhasson a határokon átnyúló súlyos (szervezett) bűncselekmények és a terrorizmus elleni küzdelemben:

- a szükséges jogi eszközök 2004 végéig történő megerősítése és hatékony végrehajtása⁽¹⁾;
- valamennyi szükséges és kiváló minőségű információ időben történő biztosítása az Europol számára;
- az illetékes nemzeti hatóságok és az Europol közötti jó együttműködés ösztönzése.

2006. január 1-jei hatállyal az Europolnak „bűnözésről szóló helyzetjelentéseit” a szervezett bűnözés súlyos formáira vonatkozó éves „fenyegetésvértékelés”-sel kell felcserélnie, amelyet a tagállamoktól, az Eurojusttól és a rendőrségi vezetők munkacsoportjától kapott információk alapján készít el. A Tanács ezeket az elemzéseket éves stratégiai prioritások meghatározása céljából használja fel, amelyek iránymutatásul szolgálnak a további intézkedésekhez. Ez a következő lépés, amelyet a hírszerzésre épülő bűnüldözés módszertanának uniós szintű létrehozása és végrehajtása érdekében meg kell tenni.

A tagállamoknak az 1929-es genfi egyezmény értelmében az Europol az Unió euróhamisítási ügyekkel foglalkozó központi hivatalává kell kijelölnie.

A Tanács az alkotmányos szerződés hatályba lépése után a lehető leghamarabb és 2008. január 1-jénél nem később elfogadja az Europolról szóló, az alkotmányos szerződés III-276. cikkében meghatározott európai törvényt, figyelembe véve az Europol hatáskörébe utalt valamennyi feladatot.

A fenti időpontig az Europol az Eurojusttal kötött együttműködési megállapodást teljes mértékben felhasználva javítja működését. Az Europol és az Eurojust évente jelentést tesznek a Tanácsnak közös tapasztalataikról és a konkrét eredményekről. Ezen felül az Europol és az Eurojust ösztönzi a tagállamok közös nyomozócsoportjainak igénybevételét és az azokban való részvételét.

A közös nyomozócsoportok felhasználásával kapcsolatos tapasztalatok a tagállamokban korlátozottak. Az ilyen csoportok felhasználása és a bevált gyakorlatokkal kapcsolatos tapasztalatcsere ösztönzése érdekében valamennyi tagállam kijelöl egy nemzeti szakértőt.

⁽¹⁾ Europol-jegyzőkönyvek: az Europol-egyezmény 2. cikkét és a hozzá csatolt mellékletet módosításáról szóló 2000. november 30-i jegyzőkönyv (HL C 358., 2000.12.13., 1. o.), az Europolnak, szervei tagjainak, igazgatóhelyetteseinek és alkalmazottainak kiváltságairól és mentességeiről szóló, 2002. november 28-i jegyzőkönyv (HL C 312., 2002.12.16., 1. o.), valamint az Europol-egyezmény módosításáról szóló, 2003. november 27-i jegyzőkönyv (HL C 2., 2004.1.6., 3. o.). A tagállamok között 2000. május 29-én létrejött kölcsönös bűnügyi jogsegélyegyezmény (HL C 197., 2000.7.12., 1. o.) és az ahhoz csatolt 2001. október 16-i jegyzőkönyv (HL C 326., 2001.11.21., 2. o.), valamint a közös nyomozócsoportokról szóló, 2002. június 13-i 2002/465/BI kerethatározat (HL L 162., 2002.6.20., 1. o.).

A Tanács közös elvek alapján kidolgoz egy határokon átnyúló rendőrségi és vámügyi együttműködést. Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy terjesszen elő javaslatokat a schengeni vívmányoknak a határokon átnyúló operatív rendőrségi együttműködés tekintetében történő továbbfejlesztéséről.

A tagállamok az Europol segítségével hozzálátnak bűnüldözési adataik minőségének javításához. Az Europol továbbá javaslatot tesz a Tanácsnak az adatjavítás módozatairól. Az Europol információs rendszerének működtetését haladéktalanul meg kell kezdeni.

A közös nyomozási technikák kidolgozása felé vezető első lépésként az Európai Tanács felkéri a Tanácsot az alkotmányos szerződés III-257. cikkében előrevetített nyomozási technikákkal kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréjének ösztönzésére, különösen a kriminalisztikai nyomozások és az információtechnológia biztonsága területén.

A tagállamok közötti rendőrségi együttműködést számos esetben hatékonyabbá tette az érintett tagállamok közötti, meghatározott témákban való együttműködés elősegítése, adott esetben közös nyomozócsoportok létrehozása által, és szükség szerint az Europol és az Eurojust támogatásával. Meghatározott határmenti területeken a bűncselekmények, valamint a közbiztonságot és a nemzetbiztonságot veszélyeztető cselekmények kezelésének egyetlen módja a szorosabb együttműködés és az összehangoltabb munka.

A rendőrségi együttműködés megerősítése érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a kölcsönös bizalomra és a bizalomépítésre. A kibővített Európai Unióban határozott erőfeszítéseket kell tenni a tagállamok jogrendszerei és szervezeti működése megértésének javítása felé. A CEPOL-lal együttműködésben a Tanács és a tagállamok 2005. végéig kidolgozzák a nemzeti rendőrségi tisztviselőknek szervezett, az EU bűnüldözési együttműködésének gyakorlati kérdéseivel foglalkozó tanfolyamok szabványait és moduljait.

Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot arra, hogy – a CEPOL-lal szoros együttműködésben – 2005 végéig dolgozzon ki egy, a tagállamok jogrendszereinek és szervezeti működésének jobb megértését célzó, rendszeres csereprogramot a rendőri hatóságok számára.

Végezetül az Európai Unió belső biztonságának javítása érdekében figyelembe kell venni a külső rendőrségi műveletek tapasztalatait is.

2.4. Határokon átnyúló hatású, az Európai Unióban fellépő válságok kezelése

2003. december 12-én az Európai Tanács elfogadta az európai biztonsági stratégiát, amely egy jobb világban egy biztonságos Európát érintő globális kihívásokat, alapvető veszélyeket, stratégiai célkitűzéseket és politikai kihatásokat vázol fel. Ennek alapvető kiegészítése az Európai Unión belüli belső biztonság biztosítása, különös tekintettel a polgárainkat, a létfontosságú infrastruktúrákat, valamint a közrendet és a biztonságot befolyásoló esetleges, jelentős belső, határokon átnyúló hatású válságokra. Csak ezután biztosítható az Európai polgárok és a

létfontosságú infrastruktúrák lehető legjobb védelme például egy CBRN-baleset esetén.

A határokon átnyúló válságok hatékony kezelése az Unióban nem csupán a polgári védelemmel és a létfontosságú infrastruktúrával kapcsolatos jelenlegi intézkedések megerősítését követeli meg, hanem az ilyen válságok közbiztonságot és biztonságot érintő vonatkozásainak hatékony kezelését, valamint az e területek összehangolását is.

Következésképpen az Európai Tanács felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy az Unión belüli határokon átnyúló hatású válságok tekintetében ezen összehangolás kezelésére – a nemzeti hatáskörök maradéktalan tiszteletben tartása mellett – a már létező struktúráikon belül állítsanak fel egy legkésőbb 2006. július 1-jéig végrehajtandó, integrált és összehangolt uniós válságkezelő rendszereket. Ezek a rendszerek legalább a következő kérdéseket érintik: a tagállami képességek további értékelése, készletezés, képzés, közös gyakorlatok és a polgári válságkezelésre vonatkozó műveleti tervek.

2.5. Operatív együttműködés

Biztosítani kell a bűnüldöző és az egyéb szervek operatív tevékenységeinek összehangolását a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség valamennyi részében, és a Tanács által felállított stratégiai prioritások figyelemmel kísérését.

Ennek érdekében az Európai Tanács felkéri a Tanácsot, hogy tegye meg az előkészületeket az alkotmányos szerződés III-261. cikkében előrevetített belbiztonsági bizottság felállítására, különösen annak tevékenységi köre, feladatai, hatásköre és összetétele meghatározása által annak érdekében, hogy a bizottság az alkotmányos szerződés hatályba lépését követően a lehető leghamarabb létrejöhesse.

Annak érdekében, hogy időközben gyakorlati tapasztalatokat szerezhessen, az Európai Tanács felkéri a Tanácsot, hogy minden hat hónapban szervezzen közös találkozót a Bevándorlással, Határokkal és Menekültüggyel foglalkozó Stratégiai Bizottság (SCIFA) és a 36. cikk alapján létrehozott bizottság elnökei, valamint a Bizottság, az Europol, az Eurojust, az EBA, a rendőrségi vezetők munkacsoportja és a SitCEN képviselői részvételével.

2.6. Bűnmegelőzés

A bűnmegelőzés a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség létrehozására irányuló munka elengedhetetlen része. Ezért az Uniónak hatékony eszközre van szüksége ahhoz, hogy támogassa a bűncselekmények megelőzésére irányuló tagállami erőfeszítéseket. E célból az európai bűnmegelőzési hálózatot hivatásossá kell tenni és meg kell erősíteni. Mivel a megelőzés széles területre terjed ki, alapvetően azokra az intézkedésekre és prioritásokra kell összpontosítani, amelyek a tagállamok számára a leghasznosabbak. Az európai bűnmegelőzési hálózat szakértelmével és tudásával támogatja a Tanácsot és a Bizottságot a hatékony bűnmegelőzési politikák kidolgozása során.

E tekintetben az Európai Tanács üdvözli a Bizottság arra irányuló kezdeményezését, hogy európai eszközök jöjjenek létre a bűncselekményekkel és a viktimizációval, és ezek tagállami jellegzetességeivel kapcsolatos információ gyűjtése, elemzése és összehasonlítása céljából, közösen elfogadott mutatóknak tekintett nemzeti statisztikák és egyéb információforrások alapján. Az Eurostatot meg kell bízni, hogy határozza meg az ilyen adatokat, és gyűjtse be azokat a tagállamokból.

Fontos, hogy a közhasznú szervezetek és a magánvállalkozások igazgatási és egyéb intézkedések útján védelmet kapjanak a szervezett bűnözéssel szemben. A szervezett bűnözés elleni küzdelem eszközeként különös figyelmet kell fordítani a vagyontárgyakra irányuló rendszeres nyomozásokra. Fontos eszköz a köz- és magántulajdonú vállalatok közötti partnerség is. Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy 2006-ban nyújtson be erre vonatkozó javaslatokat.

2.7. Szervezett bűnözés és korrupció

Az Európai Tanács üdvözli a határokon átnyúló szervezett bűnözés uniós szintű kezelésére vonatkozó stratégiai koncepció kidolgozását, és felkéri a Tanácsot és a Bizottságot e koncepció más partnerekkel – mint például az Europol, az Eurojust, a rendőrségi vezetők munkacsoportja, az EUCPN és a CEPOL – együttműködésben történő további kidolgozására és működőképessé tételére. Ebben az összefüggésben meg kell vizsgálni a korrupciót és annak a szervezett bűnözéssel való kapcsolatát érintő kérdéseket.

2.8. Európai drogstratégia

Az Európai Tanács hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a kábítószer-probléma a megelőzésre, a segítségnyújtásra és a kábítószer-függőségből való rehabilitációra irányuló politika, valamint a tiltott kábítószer-kereskedelem, az előanyagok és a pénzmosás elleni küzdelemre irányuló politika közötti átfogó, kiegyensúlyozott és multidiszciplináris módon kerüljön megközelítésre, beleértve a nemzetközi együttműködés megerősítését is.

A 2005–20012-es európai drogstratégiát a 2004 decemberében ülésező Európai Tanács általi elfogadását követően beillesztik a programba.

3. A JOG ÉRVÉNYESÜLÉSÉNEK MEGERŐSÍTÉSE

Az Európai Tanács hangsúlyozza a polgárok Európájának létrehozására irányuló munka további fokozásának szükségességét, és az Európai Igazságügyi Térség felállításának e tekintetben játszott lényeges szerepét. Számos intézkedés megtételére már sor került. További erőfeszítéseket kell tenni az igazságszolgáltatás és az igazságügyi együttműködés igénybevitelének megkönnyítésére, csakúgy, mint a kölcsönös elismerés maradéktalan alkalmazására. Különös fontossággal bír annak megva-

lósítása, hogy az európai országok között húzódó határok ne jelentenek többé akadályt a polgári jogi ügyek rendezése, illetve a bírósági eljárások indítása és a polgári jogi ítéletek végrehajtása terén.

3.1. Az Európai Bíróság

Az Európai Tanács hangsúlyozza az Európai Bíróság fontos szerepét a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló viszonylag új térségben, és meg van győződve arról, hogy az alkotmányos szerződés jelentősen megnöveli az Európai Bíróság hatáskörét ezen a területen.

Annak biztosítására, hogy mind az európai polgárok, mind a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség érdekében a Bírósághoz jogkérdésekben benyújtott kérdésekre gyors válaszok szülessenek, lehetővé kell tenni a Bíróság számára, hogy az alkotmányos szerződés III-369. cikke követelményeinek megfelelően képes legyen a gyors válaszadásra.

Ebben az összefüggésben és az alkotmányos szerződés fényében meg kell gondolni egy olyan megoldás – adott esetben a Bíróság alapokmányainak módosítása útján történő – kidolgozását, amely a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségre vonatkozó előzetes döntésekre irányuló kérelmek gyors és megfelelő kezelésére szolgál. Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy a Bírósággal folytatott konzultációt követően álljon elő egy erre vonatkozó javaslattal.

3.2. Bizalomépítés és kölcsönös bizalom

A polgári és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködést a kölcsönös bizalom megerősítése és egy, a tagállami jogrendszerek sokszínűségére és az európai jog általi egységesítésre épülő európai igazságügyi kultúra fokozatos kidolgozása fejleszthetné tovább. A kibővített Európai Unióban a kölcsönös bizalomnak arra a bizonyosságra kell épülnie, hogy kimagasló minőségű igazságügyi rendszer áll valamennyi európai polgár rendelkezésére. A kölcsönös elismerés elvének teljes körű végrehajtását elősegítendő létre kell hozni egy, az igazságszolgáltatás területére vonatkozó uniós politikák végrehajtásának objektív és pártatlan értékelését lehetővé tevő rendszert, amely ugyanakkor teljes mértékben tiszteletben tartja a bíróságok függetlenségét, és amely valamennyi, már létező európai mechanizmussal összhangban áll.

A kölcsönös bizalom megerősítése kifejezett, az igazságügyi hatóságok és különböző jogrendszerek közötti kölcsönös megértés javítására irányuló erőfeszítéseket kíván meg. E tekintetben az Uniónak támogatnia kell az igazságügyi szervezetek és intézmények hálózatait, mint például a bírói tanácsok hálózatát, a legfelsőbb bíróságok európai hálózatát, és az európai igazságügyi képzési hálózatot.

Az igazságügyi hatóságok közötti csereprogramok megkönnyítik az együttműködést, és hozzájárulnak a kölcsönös bizalom kiépítéséhez. Az igazságügyi hatóságok képzésébe rendszeresen be kell illeszteni egy uniós összetevőt. Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot egy, az alkotmányos szerződés III-269. és III-270. cikkében előrevetített és a már létező struktúrára épülő, a polgári és büntetőügyi igazságügyi hatóságokat célzó hatékony, európai képzési hálózat létrehozására irányuló javaslat mielőbbi elkészítésére.

3.3. Igazságügyi együttműködés büntetőügyekben

A fennálló jogi akadályok csökkentésével, és a nyomozások összehangolásának megerősítésével törekedni kell az együttműködés javítására. A büntetőeljárások hatékonysága növelésének érdekében – a megfelelő igazságszolgáltatás biztosítása mellett – különös figyelmet kell fordítani annak lehetőségére, hogy a határokon átnyúló, többoldalú ügyekben a büntetőeljárás egy tagállamban koncentrálódjon. A tagállami bűnüldözési hatóságok és az Europol nyomozásainak megfelelő nyomon követése érdekében elengedhetetlen a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés továbbfejlesztése.

Az Európai Tanács ebben az összefüggésben emlékeztet arra, hogy a rendőrségi együttműködésről szóló bekezdésben már említett módon haladéktalanul meg kell erősíteni és hatékonyan végre kell hajtani a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés javításához szükséges jogi eszközöket.

3.3.1. Kölcsönös elismerés

Be kell fejezni a büntetőügyekben hozott bírósági határozatok kölcsönös elismerése elvének végrehajtására irányuló intézkedések átfogó programját, amely magában foglalja a büntetőeljárások bármely szakaszában meghozott, vagy ilyen eljárások tekintetében egyéb módon releváns igazságügyi határozatokat, mint például a bizonyítékok összegyűjtését és elfogadhatóságát, a joghatósági ütközést, a „ne bis in idem” elvét és a börtönbüntetést vagy egyéb (alternatív) szankciókat kirovó jogerős ítéleteket⁽¹⁾, és továbbra is figyelmet kell fordítani az ebben az összefüggésben betervezett további javaslatokra.

A kölcsönös elismerésnek, mint az igazságügyi együttműködés sarokkövének a további megvalósítása maga után vonja a büntetőeljárásbeli eljárási jogok – a tagállami biztosítékok jelenlegi szintjére vonatkozó tanulmányokra épülő – egységes szabályainak kidolgozását, a tagállamok jogi hagyományainak kellő tiszteletben tartásával. Ebben az összefüggésben 2005 végéig el kell fogadni az Európai Unió területén folytatott büntetőeljárások során biztosított egyes eljárási jogokról szóló kerethatározat tervezetét.

⁽¹⁾ HL C 12., 2001.1.15., 10–22. o.

A Tanácsnak 2005 végére el kell fogadnia egy kerethatározatot az európai bizonyításvételről⁽²⁾. Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy 2004 decemberéig – a Tanács általi, 2005 végéig történő elfogadásuk érdekében – terjessze be a nemzeti büntetőügyi nyilvántartásokból származó információ cseréjének javítására irányuló javaslatát, különös tekintettel a szemérem elleni bűncselekmények elkövetőire. Ezt követően a Bizottság 2005. márciusában egy számítógépes információcsere-rendszerre irányuló következő javaslatot nyújt be.

3.3.2. Jogszabályok közelítése

Az Európai Tanács emlékeztet arra, hogy a határokon átnyúló vonatkozásokkal bíró büntetőügyekben a bírósági ítéletek és határozatok kölcsönös elismerésének, valamint a rendőrségi és igazságügyi együttműködésnek a megkönnyítése érdekében a szerződések előrevetítik az eljárásjogi szempontokkal kapcsolatos minimumszabályok létrehozását. A büntető anyagi jogi jogszabályok közelítése ugyanezen célokat szolgálja, és a határokon átnyúló vonatkozásokkal bíró, különösen súlyos bűncselekmények területeire vonatkozik. Prioritásként kell kezelni a bűncselekmények azon területeit, amelyeket a szerződések kifejezetten megemlítenek.

A nemzeti rendszerekben való hatékonyabb végrehajtás biztosítása érdekében a Tanácson belül a BI miniszterek felelnek a bűncselekmények és a kiszabható büntetések általános meghatározásáért.

3.3.3. Az Eurojust

A határokon átnyúló szervezett és egyéb súlyos bűncselekmények és a terrorizmus elleni hatékony küzdelem az Eurojusttal való együttműködést, a nyomozásoknak az Eurojust általi összehangolását, és adott esetben koncentrált büntetőeljárásoknak az Eurojust általi megindítását kívánja meg, az Eurojusttal való együttműködésben.

Az Európai Tanács felhívja a tagállamokat, hogy az alábbiak biztosítása által tegyék lehetővé az Eurojust feladatainak elvégzését:

- az Eurojustról szóló tanácsi határozat⁽³⁾ 2004 végéig való hatékony végrehajtása, különös tekintettel a nemzeti tagjaira ruházandó bírói hatáskörökre; és
- illetékes nemzeti hatóságok és az Eurojust közötti maradéktalan együttműködés biztosítása.

A Tanács a Bizottság javaslata alapján az alkotmányos szerződés hatályba lépése után a lehető leghamarabb, de 2008. január 1-jénél nem később elfogadja az Eurojustról szóló, az alkotmányos szerződés III-273. cikkében meghatározott európai törvényt, figyelembe véve az Eurojust valamennyi említett feladatát.

⁽²⁾ COM (2003) 688.

⁽³⁾ HL L 63., 2002.3.6., 1–3. o.

Addig az időpontig az Eurojust a többoldalú, komoly és összetett ügyekre összpontosítva javítja működését. Az Eurojust által a Tanácsnak benyújtott éves jelentés tartalmazza a tagállamokkal folytatott együttműködés eredményeit, és annak minőségét. Az Eurojust a lehető legnagyobb mértékben hasznosítja az Europollal kötött együttműködési megállapodást, és folytatja az Európai Igazságügyi Hálózattal és más, megfelelő partnerekkel folytatott együttműködését.

Az Európai Tanács felkéri a Tanácsot, hogy a Bizottság javaslata alapján vegye fontolóra az Eurojust továbbfejlesztését.

3.4. Igazságügyi együttműködés polgári ügyekben

3.4.1. A határokon átnyúló polgári jogi eljárások megkönnyítése

A polgári jog, beleértve a családjogot is, a polgárok mindennapi életét érinti. Az Európai Tanács ennek következtében nagy jelentőséget tulajdonít a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés további fejlesztésének és a 2000-ben elfogadott kölcsönös elismerési program maradéktalan befejezésének. E területen a fő politikai célkitűzés az, hogy az európai országok között húzódnó határok ne jelentsenek többé akadályt a polgári jogi ügyek rendezése, illetve a bírósági eljárások indítása és a polgári jogi ítéletek végrehajtása terén.

3.4.2. A bírósági határozatok kölcsönös elismerése

A bírósági határozatok kölcsönös elismerése az állampolgári jogok védelmének, és ezen jogok európai határokon átnyúló végrehajtásának hatékony eszköze.

A kölcsönös elismeréssel kapcsolatos intézkedésekre irányuló program ⁽¹⁾ folyamatos végrehajtásának ezért a következő évek során elsőbbséget kell élveznie ahhoz, hogy a 2011-ig való befejezése biztosítható legyen. A következő projektekkel kapcsolatos munkát tevékenyen folytatni kell: a szerződéses („Róma I.”) és a szerződésen kívüli kötelezettségekre vonatkozó szabályok („Róma II.”) összeegyeztethetősége, az európai kifizetési végzés, és az alternatív vitarendezéssel és kis értékű követelésekkel kapcsolatos eszközök. E projektek befejezésének időzítésekor kellő figyelmet kell fordítani a kapcsolódó területeken jelenleg folyó munkára.

A kölcsönös elismeréssel kapcsolatos már meglévő eszközök hatékonyságát az eljárások és az okmányok egységesítésével, az eljárásjogi szempontokkal, így a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítésével, az eljárások megindításával, az ítéletek végrehajtásával és a költségek átláthatóságával kapcsolatos minimumszabályok kidolgozásával kell javítani.

⁽¹⁾ HL C 12., 2001.1.15., 1–9. o.

A családjoggal és öröklési joggal kapcsolatban a Bizottságot a következő javaslatok benyújtására kéri fel az Európai Tanács:

- 2005-ben jogi eszköz tervezete az eltartással kapcsolatos határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, beleértve az övintézkedéseket és előzetes végrehajtást is;
- 2005-ben az öröklési kérdésekre vonatkozó szabályok összeegyeztethetőségéről szóló zöld könyv, ideértve a joghatóság, az e területen meghozott határozatok kölcsönös elismerésének és végrehajtásának, és az európai örökösödési tanúsítványoknak a kérdését, valamint az Európai Unió lakói végrendeleteinek meglétére vonatkozó pontos ismereteket lehetővé tévő mechanizmust; és
- 2006-ban a házasság során szerzett vagyona vonatkozó szabályok összeegyeztethetőségéről szóló zöld könyv, beleértve a joghatóság és a kölcsönös elismerés kérdését is;
- 2005-ben a válással kapcsolatos jogszabályok összeegyeztethetőségéről szóló (Róma III.) zöld könyvet.

Az e területekre vonatkozó jogi eszközöket 2011-ig el kell készíteni. Ezeknek az eszközöknek nemzetközi magánjogi kérdésekre kell irányulniuk, és azok nem épülhetnek a „család”, a „házasság”, vagy más összehangolt elveire. Egységes anyagi jogi szabályok kizárólag kapcsolódó intézkedéseként vezethetők be, amennyiben azok a határozatok kölcsönös elismerése, vagy a polgári ügyekben történő igazságügyi együttműködés javítása érdekében szükségesek.

A kölcsönös elismerésre vonatkozó program végrehajtását a nemrégiben elfogadott jogi eszközök működésének körültekintő felülvizsgálatával együtt kell elvégezni. Az ilyen felülvizsgálat eredménye biztosítja az új intézkedések előkészítéséhez szükséges adatokat.

3.4.3. Az együttműködés megerősítése

Az igazságügyi és egyéb szervek közötti együttműködést is magukban foglaló jogi eszközök zavartalan működésének elérése érdekében a tagállamoknak a saját országukban kapcsolattartó bírákat vagy más illetékes hatóságokat kell kijelölniük. Adott esetben a polgári ügyekkel kapcsolatban a tagállamok felhasználhatják az Európai Igazságügyi Hálózaton belüli nemzeti összekötőjüket. Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy a bevált gyakorlatok kialakítása érdekében szervezen uniós workshopokat az uniós jog alkalmazásáról, és ösztönözze a jogi szakma képviselői (mint pl. a bírósági végrehajtók és közjegyzők) közötti együttműködést.

3.4.4. Az uniós jogszabályok koherenciájának biztosítása és e jogszabályok minőségének javítása

Szerződésjogi kérdésekben a hatályos jogi eszközök egységes szerkezetbe foglalásával, kodifikálásával és ésszerűsítésével kapcsolatos intézkedések, és egy közös referenciakeret kidolgozása útján kell javítani a már létező és a jövőbeni közösségi jogszabályokat. Fel kell állítani egy keretet az Unió egészében alkalmazandó egységes szerződésjogi kifejezések és feltételek kidolgozása lehetőségének feltárására, amelyeket az Unióban található vállalkozások és szakmai szövetségek felhasználhatnak.

Intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy a Tanács szisztematikusabb ellenőrzést tudjon gyakorolni a polgári jogi ügyekben való együttműködéssel kapcsolatos valamennyi közösségi jogi eszköz minősége és koherenciája terén.

3.4.5. Nemzetközi jogrend

Az Európai Tanács felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy biztosítsa az uniós és a nemzetközi jogrend közötti koherenciát, és folytassa a nemzetközi szervezetekkel, úgy mint a Hágai Nemzetközi Magánjogi Konferenciával és az Európa Tanáccsal fennálló szoros kapcsolattartást és együttműködést, különösen annak érdekében, hogy e szervezetek tevékenységei és az uniós eszközök között összehangolja a kezdeményezéseket és maximalizálja a szinergiát. A Közösségnek a lehető leghamarabb csatlakoznia kell a Hágai Konferenciához.

4. KÜLKAPCSOLATOK

Az Európai Tanács a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülése térségének uniós politikája koherens külügyi dimenziójának fejlesztését egyre növekvő prioritásnak tekinti.

Az előző fejezetekben már tárgyalt vonatkozások mellett az Európai Tanács felkéri a Bizottságot és a főtitkárt/főképviselőt, hogy az e programban kidolgozott intézkedések alapján 2005 végéig nyújtson be a Tanácsnak egy, az Uniónak a szabadsággal, a biztonsággal és a jog érvényesülésével kapcsolatos politikája valamennyi külső vonatkozására kiterjedő stratégiát. A stratégiának tükröznie kell az Uniónak a harmadik országokhoz, országcsoportokhoz és régiókhöz fűződő különleges kapcsolatait, és az ezekkel folytatott IB-együttműködés különleges szükségleteire kell összpontosítania.

Az Unió valamennyi hatáskörét, köztük a külkapcsolatokat is integrált és következetes módon fel kell használni a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térsége létrehozásának érdekében. A következő iránymutatásokat kell figyelembe venni⁽¹⁾ a külső fellépések indokoltságának fő paraméteréül szolgáló belső politikák megléte; a tagállamok által végrehajtott projektekkel kapcsolatban az értéktöbblet szükségessége; az Unió külpolitikáinak általános célkitűzéséhez való hozzájárulás; a célok elérhetősége ésszerű határidőn belül; hosszú távú fellépés lehetősége.

(¹) Létrejött: a 2000. évi feirai Európai Tanács ülésén.